

สนค. เน้นพัฒนาขีดความสามารถของประเทศด้วยการพัฒนาคน โดยเฉพาะทักษะด้านดิจิทัล

สนค. เผยไทยสามารถพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศโดยให้ความสำคัญในการพัฒนาคน โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อให้ตลาดแรงงานของไทยสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ ซึ่งจะถือเป็นการสร้างโอกาสในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยให้สูงกว่าเดิม ขณะที่กระทรวงพาณิชย์มีการบูรณาการกับหลายภาคส่วนในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะแก่ประชาชน

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กล่าวว่า ปัจจุบันความต้องการบุคลากรและตลาดแรงงานทั่วโลก ไม่เฉพาะในประเทศไทย มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาของเทคโนโลยีและความท้าทายของโลกที่เกิดขึ้น นับตั้งแต่สถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 การแยกห่วงโซ่อุปทาน (Decoupling) ไปจนถึงความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical tension) ปัจจัยเหล่านี้ได้สร้างแรงกดดันอย่างต่อเนื่องต่อบุคลากรในตลาดแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และภาคบริการ ซึ่งรวมถึงภาคการศึกษาที่อาจมีความจำเป็นต้องปรับหลักสูตรให้เท่าทันกับโลกยุคใหม่ พร้อมเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital economy) สอดคล้องกับความกังวลของรัฐบาลปัจจุบันต่อภาพรวมการศึกษาไทยยังมีความท้าทายเชิงคุณภาพ ที่ยังไม่สามารถผลิตบุคลากรให้ตอบสนองต่อความต้องการของเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ได้ ในขณะเดียวกัน วิกฤตโควิด-19 ทำให้ผู้ประกอบการมีความคาดหวังกับการเพิ่มผลิตภาพของแรงงาน โดยมีความต้องการแรงงานที่มีทักษะเฉพาะมากขึ้น อาทิ ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านการทำงานที่หลากหลาย (Multitasking skill) รวมถึงความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ตรงกับข้อมูลจากรายงานของบริษัท PWC บริษัทที่ปรึกษาระดับโลก โดยสำรวจคนทำงานกว่า 19,500 คน ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกชี้ให้เห็นว่า ในปี 2566 ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่นเป็นทักษะที่จำเป็นที่สุด และเชื่อว่านายจ้างจะสนับสนุนการยกระดับทักษะด้านดิจิทัล โดยเห็นว่าการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในกระบวนการทำงานนับเป็นโอกาสที่ดีในการเรียนรู้ทักษะใหม่ ประกอบกับเกือบครึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่า ภายใน 5 ปี ข้างหน้าทักษะที่จำเป็นสำหรับงานของตนจะมีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญจากความต้องการที่เปลี่ยนไป

ทั้งนี้ จากผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยปี 2566 ที่จัดทำโดย IMD World Competitiveness Center ชี้ให้เห็นว่าอันดับภาพรวมของไทยอยู่อันดับที่ 30 ดีขึ้น 3 อันดับจากปีก่อนหน้า แต่ประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเด็นย่อยด้านการศึกษากลับรั้งท้ายอยู่ในอันดับที่ 54 จาก 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก และสอดคล้องกับผลการจัดอันดับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals Index: SDG Index) ประจำปี 2566 โดยองค์การสหประชาชาติ ชี้ให้เห็นว่าในเป้าหมายที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ปัจจัยย่อยด้านการใช้จ่ายภาครัฐต่อด้านสาธารณสุขและการศึกษา (คิดเป็นร้อยละของ GDP) มีแนวโน้มลดลง สะท้อนให้เห็นว่า ยังมีโอกาสอีกมากที่ขีดความสามารถทางการแข่งขันของไทยจะปรับไปอยู่ในอันดับที่สูงขึ้น หากไทยตระหนักถึงความสำคัญและเร่งพัฒนาด้านการศึกษาให้ทันสมัยผลิตบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการและโลกยุคใหม่ สร้างและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะของบุคลากร ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning)

ในปัจจุบัน ไทยมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาทิ การฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูง การฝึกอบรมหรือฝึกการทำงาน เพื่อพัฒนาทักษะเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับนักศึกษาที่อยู่ระหว่างการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีและมีค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ บริษัทเอกชนจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมเมื่อจัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรทักษะสูง ซึ่งนับว่าเป็นส่วนหนึ่งในมาตรการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อมุ่งเป้าภาคเอกชน

สำหรับกระทรวงพาณิชย์ ได้มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะที่หลากหลายแก่ผู้ประกอบการ กระทรวงฯ ได้ร่วมมือกับหลายภาคส่วนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยเน้นการสร้างทักษะใหม่ (Newskill) ยกระดับทักษะที่มีอยู่แล้วให้ดีกว่าเดิม (Upskill) และการปรับปรุงทักษะ (Reskill) เพื่อตอบโจทย์นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล

และนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น เช่น การให้ความรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการให้องค์ความรู้ทางการตลาด การพัฒนาทักษะการขายสินค้าในยุคออนไลน์ และการให้ความรู้ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Learning) ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา อีกทั้งกระทรวงพาณิชย์ยังมี DBD Academy ซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจและการตลาดอย่างครบวงจร และสถาบันพัฒนาผู้ประกอบการการค้ายุคใหม่ (New Economy Academy: NEA) ทำหน้าที่พัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการไทยในด้านการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะ

นายพูนพงษ์กล่าวเสริมว่า กระทรวงพาณิชย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ตรงต่อความต้องการของตลาดและโลกยุคใหม่ สร้างรายได้ และเพิ่มขีดความสามารถของไทย ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหากทุกภาคส่วนมีการเตรียมพร้อมที่ดี ก็จะสามารถสร้างโอกาสในการแข่งขันทั้งในเวทีระดับประเทศและเวทีโลกได้ พร้อมทั้งหวังว่าในปีถัดไปผลการจัดอันดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของไทยในประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนากำลังคนจะมีอันดับที่ดีขึ้น

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กองวิจัยเศรษฐกิจการค้ามหภาค
กันยายน 2566